

ที่ กค 0406.2/ 0.83

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

26 กันยายน 2549

- เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสัญญาและการชำระเงิน กรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
- เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ (ยกเว้นหน่วยงานทั้งหมดในสังกัดกระทรวงกลาโหม)
- อ้างถึง 1. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการทำสัญญาและการชำระเงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548
2. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.6/ว 2 ลงวันที่ 5 มกราคม 2549

ตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการทำสัญญาและการชำระเงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 เพื่อให้ส่วนราชการถือเป็นหลักปฏิบัติในการจัดทำสัญญาการชำระเงิน และผ่อนผันการชำระเงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ และได้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติแล้ว นั้น

โดยที่ระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้างต้นได้กำหนดให้การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ เป็นไปตามเงื่อนไข วิธีการ และแบบสัญญาตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสมและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสัญญาและการชำระเงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ เพื่อให้ส่วนราชการ

/ถือปฏิบัติ...

ถือปฏิบัติ โดยรายละเอียดของหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถตรวจสอบได้จากเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง
www.cgd.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และ
วิธีปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

กค ส.

(นายศานิต ว่างน้อย)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้

รักษาการแทน หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลุ่มพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแพ่ง

โทร. 0 2271 1999

www.cgd.go.th

**หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสัญญาและการชดใช้เงิน
กรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ**

ตามที่กระทรวงการคลังได้ออกระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการทำสัญญาและการชดใช้เงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 นั้น เพื่อให้การจัดทำสัญญา การคำนวณระยะเวลาและจำนวนเงินชดใช้ตามระเบียบดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้องและแนวทางเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสัญญาและการชดใช้เงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศขึ้น โดยคำนียามหรือหลักเกณฑ์ใดที่มีได้กล่าวไว้ในหลักเกณฑ์ฉบับนี้ก็ให้ถือปฏิบัติตามความในระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการทำสัญญาและการชดใช้เงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548

ทั้งนี้ คำว่า "ระเบียบฯ" ให้ความความถึง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการทำสัญญาและการชดใช้เงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548

**หมวดที่ 1
การจัดทำสัญญา**

ข้อ 1 กรณีผู้รับทุน ผู้ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศที่ต้องทำสัญญาไว้กับส่วนราชการตามนัยข้อ 8 และข้อ 10 ของระเบียบฯ ซึ่งระบุให้ใช้สัญญาและสัญญาค้ำประกันที่กระทรวงการคลังกำหนดนั้น ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) การลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัยในต่างประเทศตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามนัยข้อ 8 (3) ของระเบียบฯ ให้จัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกัน ตามแบบสัญญาเอกสารแนบท้ายหมายเลข 1

(2) การลาไปศึกษาภายในประเทศตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนดตามนัยข้อ 8 (4) และการฝึกอบรมภายในประเทศซึ่งมีระยะเวลาการฝึกอบรมเกินหกเดือน และส่วนราชการต้องจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเกินกว่าห้าหมื่นบาทตามนัยข้อ 8 (7) ของระเบียบฯ ให้จัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกัน ตามแบบสัญญาเอกสารแนบท้ายหมายเลข 2

(3) การลาไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามนัยข้อ 8 (5) ของระเบียบฯ ให้จัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกัน ตามแบบสัญญาเอกสารแนบท้ายหมายเลข 3

ข้อ 2 การจัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกันตามข้อ 1 ให้จัดทำสัญญาอย่างน้อย 2 ชุด ให้ผู้ลาศึกษา 1 ชุด เจ้าสังกัด 1 ชุด โดยไม่ต้องส่งสำเนาให้กรมบัญชีกลาง

สำหรับสัญญาค้ำประกันให้ปิดอากรแสตมป์ตามอัตราที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายรัชฎาภร และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันทำสัญญาหรืออย่างช้าต้องไม่เกินกว่าวันที่จะนำสัญญาดังกล่าวไปใช้ เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี

หมวดที่ 2

หลักฐานและวิธีการตรวจสอบค่านวณเงิน

ข้อ 3 หลักฐานที่ต้องใช้ในการตรวจสอบค่านวณเงินมีดังนี้

(1) สำเนาสัญญารับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย การไปปฏิบัติงาน ในองค์การระหว่างประเทศพร้อมสัญญาค้ำประกัน

(2) สำเนาสัญญาขยายเวลาลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย พร้อมสัญญาค้ำประกัน(ถ้ามี)

(3) สำเนาคำสั่งอนุญาตให้ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย พร้อมคำสั่งให้กลับ เข้าปฏิบัติราชการชดใช้ภายหลังสำเร็จการศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย

(4) สำเนาคำสั่งอนุญาตให้ขยายเวลาลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย

(5) สำเนาคำสั่งระบุงการออกจากราชการ

(6) สำเนาบัตรตรวจจ่ายเงินเดือน

(7) รายละเอียดวิธีค่านวณเงินที่เรียกชดใช้

(8) กรณีได้รับทุนประเภท 1 (ก) 1 (ข) หรือ 1 (ค) หรือทุนประเภทอื่นที่จะต้องมีการชดใช้คืนในกรณีปฏิบัติผิดสัญญา ขอรายละเอียดว่ารับทุนไปตั้งแต่วัน เดือน ปีใด ถึงวัน เดือน ปีใด และรับทุนไปจำนวนทั้งสิ้นเท่าใด

(9) สำเนาคำสั่งบรรจุเข้ารับราชการ

(10) ในกรณีเป็นการปฏิบัติผิดสัญญาการเป็นนักศึกษาเพื่อศึกษาวิชาแพทยศาสตร ทันตแพทย เภสัชศาสตร ให้จัดส่งสำเนาสัญญาดังกล่าวพร้อมสัญญาค้ำประกัน

(11) ในกรณีเป็นการปฏิบัติผิดสัญญาการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ให้จัดส่งหลักฐานเพิ่มเติมดังนี้

(ก) อัตราเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ได้รับก่อนการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

(ข) สำเนาคำสั่งอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศและสำเนาคำสั่งขยายเวลาการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ (ถ้ามี)

(ค) สำเนาคำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติราชการชุดใช้ภายหลังเสร็จสิ้นการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

ข้อ 4 ในกรณีที่มีการปฏิบัติผิดสัญญาหลายประเภท ให้รวบรวมหลักฐานดังกล่าวข้างต้นให้ครบถ้วนทุกสัญญา

ข้อ 5 ในกรณีที่ไม่สามารถค้นหาหลักฐานต่างๆ ตามที่ระบุไว้ดังกล่าวข้างต้นได้ ให้ใช้หลักฐานอื่นๆ ที่สามารถเทียบเคียงได้ เช่น สัญญามาตรฐานที่ใช้ในขณะที่มีการทำสัญญา สัญญาของบุคคลอื่นที่ทำในช่วงเดียวกันหรือมีข้อกำหนดความรับผิดชอบตามสัญญาเป็นแบบเดียวกัน หนังสือรับรองระบุนัน เดือน ปี ที่ลาศึกษาหรือรับทุน วัน เดือน ปี ที่กลับเข้ารับราชการ สำเนา ก.พ. 7 หรือสำเนาสมุดประวัติข้าราชการ สำเนาคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน เป็นต้น

ข้อ 6 การคิดคำนวณเงินที่ผู้ผิดสัญญาพึงต้องชดใช้ ให้ถือปฏิบัติตามนัยข้อ 14 ของระเบียบฯ ซึ่งสามารถกำหนดเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{เงินที่ผู้ผิดสัญญาต้องชดใช้} = \left\{ \frac{\text{เงินเดือนและหรือเงินทุนที่ได้รับไปทั้งหมด} \times \text{ระยะเวลาที่จะต้องรับราชการชดใช้}}{\text{จำนวนวันที่ต้องปฏิบัติราชการชดใช้ทั้งหมดตามที่ระบุไว้ในสัญญา}} \right\} \times \text{เบี้ยปรับตามสัญญา}$$

หลักเกณฑ์การคิดคำนวณเงินเดือนที่ได้รับระหว่างลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ให้รวมเงินเดือน เงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือในระหว่างลาศึกษาฯ ทั้งหมด ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) ในช่วงที่ลาศึกษาปีใดได้รับเงินเดือนเต็มปี ให้คำนวณโดยถือว่า 1 ปีมี 12 เดือน การคำนวณเงินเดือนที่ได้รับในช่วงเวลานี้ให้นำเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละเดือนคูณด้วย 12

(2) ในช่วงที่ลาศึกษาไม่เต็มปีให้นับจำนวนเป็นเดือน โดยถือเดือนตามปฏิทิน กล่าวคือ ไม่ว่าเดือนนั้นๆ จะมี 30 หรือ 31 หรือ 28 หรือ 29 วัน ก็ให้นับเป็น 1 เดือน การคำนวณเงินเดือนที่ได้รับในช่วงเวลานี้ให้นำเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละเดือนคูณด้วยจำนวนเดือนที่คำนวณได้

(3) กรณีมีระยะเวลาที่ได้รับเงินเดือนไม่เต็มเดือน ซึ่งจะมีได้ในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นการศึกษาและระยะเวลาสิ้นสุดการศึกษา ให้นับเป็นวันตามความเป็นจริง ซึ่งจะได้รับเงินเดือนตามส่วนของจำนวนวันในเดือนนั้นๆ การคำนวณเงินเดือนที่ได้รับในช่วงเวลานี้ให้นำเงินเดือนที่ได้รับในเดือนนั้นหารด้วยระยะเวลาเป็นวัน (30 31 28 หรือ 29 วัน แล้วแต่กรณี) ซึ่งจะเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละวันแล้วจึงคูณด้วยจำนวนวันที่น่าับได้

ข้อ 7 การคำนวณระยะเวลาที่รับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติราชการชดใช้ ระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติราชการชดใช้ รวมทั้งระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติราชการชดใช้ไปแล้วให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) การนับระยะเวลาเป็นวันให้คำนวณวันตามความเป็นจริง เช่น เดือนใดมี 31 วัน ให้นับ 31 วัน เดือนใดมี 30 วัน ให้นับ 30 วัน เดือนใดมี 28 หรือ 29 วัน ให้นับ 28 หรือ 29 วัน

(2) ในกรณีระยะเวลาดังกล่าวในข้อ (1) มีกำหนดเวลาหลายปี การคิดคำนวณสามารถรวมระยะเวลาเป็นปีได้

(3) กรณีสัญญากำหนดให้ปฏิบัติราชการชดใช้เป็นปี เช่น ต้องปฏิบัติราชการชดใช้เป็นระยะเวลา 3 ปีติดต่อกัน หรือไม่น้อยกว่า 2 ปี กรณีนี้ให้คิดคำนวณระยะเวลาดังกล่าวเป็นวัน โดยให้คิด 1 ปี มี 365 วัน กรณีกำหนดระยะเวลา 3 ปี จะเท่ากับ 1,095 วัน (3 ปี x 365 วัน)

ตัวอย่างการคำนวณเงินเพื่อชดใช้กรณีผิดสัญญารับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 4

ข้อ 8 ระยะเวลาดังต่อไปนี้สามารถนับเป็นเวลาปฏิบัติราชการชดใช้ได้

(1) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง

(2) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งที่ได้รับเลือกตั้งตามกฎหมายเลือกตั้งหรือตามกฎหมายเกี่ยวกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

(3) ระยะเวลาการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ประเภทที่ 1 และระยะเวลาการไปปฏิบัติงานขององค์การระหว่างประเทศ ประเภทที่ 2 ตั้งแต่ปีที่ 2 ของการลาตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2535

- (4) ระยะเวลาที่ถูกยืมตัวไปปฏิบัติราชการในหน่วยงานอื่น
- (5) ระยะเวลาที่ไม่รับราชการทหารตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497
- (6) ระยะเวลาที่โอนไปรับราชการยังส่วนราชการอื่น โดยได้รับความยินยอมจากส่วนราชการคู่สัญญาให้นับเป็นเวลาปฏิบัติราชการใช้ได้
- (7) ระยะเวลาลาป่วย ลาภิก ลาคลอดบุตร ลาบวช ซึ่งได้รับอนุมัติการลาโดยถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ไม่ว่าจะได้รับเงินเดือนในระหว่างลาหรือไม่ก็ตาม แต่จะต้องเป็นการลาในระหว่างปฏิบัติราชการชดใช้ทุนเท่านั้น

ข้อ 9 ระยะเวลาที่ไม่สามารถนับเป็นเวลาปฏิบัติราชการชดใช้ได้

- (1) ระยะเวลาที่ลาติดตามคู่สมรส
- (2) ระยะเวลาที่ขาดราชการ

หมวดที่ 3

ขั้นตอนการเรียกชดใช้เงิน

ข้อ 10 เมื่อตรวจสอบคำนวณเงินที่ผู้ผลิตสัญญาต้องชดใช้เรียบร้อยแล้ว ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ผลิตสัญญาและผู้ค้าประกันชดใช้เงินตามจำนวนที่ตรวจสอบคำนวณได้และส่งหนังสือทวงถามดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยกำหนดระยะเวลาให้ชดใช้ภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือหรือภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา ยกเว้นในกรณีที่คดีใกล้ขาดอายุความ ให้รับส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีทันที

ข้อ 11 กรณีที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในหนังสือทวงถามให้ชำระหนี้ฉบับแรกแล้ว หากผู้ผลิตสัญญาและผู้ค้าประกันไม่ยินยอมชดใช้ไม่ว่าด้วยเหตุใดให้ถือว่าตกเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ นับแต่พ้นระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือทวงถามฉบับแรก และให้ทำหนังสือทวงถามอีกครั้งโดยไม่ต้องกำหนดระยะเวลาแต่ใช้ข้อความที่กำหนดให้ชำระหนี้โดยเร็ว หากภายในระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือทวงถามฉบับที่สอง ยังไม่ได้รับการชดใช้ ให้รวบรวมหลักฐานส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีทันที

ข้อ 12 กรณีผู้ผลิตสัญญาได้แจ้งจำนวนเงินที่ส่วนราชการตรวจสอบคำนวณได้ ให้ส่วนราชการรีบดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ในกรณีที่เห็นว่าได้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้วให้รีบแจ้งผลการตรวจสอบและยืนยันให้ผู้ผลิตสัญญาขอใช้อีกครั้ง ในการทวงถามครั้งที่สองนี้ส่วนราชการไม่ต้องกำหนดระยะเวลาการเรียกขอใช้อีก ทั้งนี้ ให้ถือว่าผู้ผลิตสัญญาตกเป็นลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาตามหนังสือทวงถามฉบับแรก หากภายในเวลา 30 วันนับแต่วันที่ผู้ผลิตสัญญาได้รับหนังสือทวงถามฉบับที่สอง ยังไม่ได้รับการขอใช้จากผู้ผลิตสัญญา ให้รวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานต่าง ๆ ส่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดีทันที

ข้อ 13 กรณีที่ผู้ผลิตสัญญาขอใช้เงินเกินความ รับผิดชอบให้ส่วนราชการคืนเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ผลิตสัญญา (หรือผู้ค้าประกันกรณีที่ผู้ค้าประกันเป็นผู้ชำระเงินดังกล่าว) โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการหักจ่ายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ.2545 ข้อ 13 (3) โดยไม่ต้องขอตกลงกับกระทรวงการคลังอีก

ข้อ 14 กรณีที่ผู้ผลิตสัญญาต้องชำระดอกเบี้ย ให้ส่วนราชการนำเงินที่ได้รับขอใช้ในแต่ละงวดหักขอใช้ในส่วนของการดอกเบี้ยก่อน ส่วนที่เหลือจึงนำไปหักขอใช้เงินต้น ทั้งนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 329

ข้อ 15 การคำนวณจำนวนทุนทรัพย์หรือค่าเสียหายเพื่อเป็นทุนทรัพย์ในการฟ้องคดี ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในวันที่ยื่นฟ้องคดีต่อศาลเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าเสียหายของเงินสกุลต่างประเทศเป็นเงินไทย แต่ให้ระบุในคำขอท้ายฟ้องว่า ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยขอใช้เป็นเงินสกุลต่างประเทศ เมื่อศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ขอใช้เป็นเงินสกุลต่างประเทศจำนวนเท่าใด จึงให้จำเลยชำระหนี้ตามอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทย

ข้อ 16 กรณีผู้ผลิตสัญญามีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญและหรือเงินอื่นใดที่พึงได้รับจากทางราชการ เมื่อส่วนราชการตรวจสอบคำนวณเงินที่ผู้ผลิตสัญญาต้องขอใช้เรียบร้อยแล้ว ให้รีบดำเนินการเรียกขอใช้โดยเร็ว พร้อมส่งเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญและหรือเงินอื่นใดเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินดังกล่าว ในกรณีที่ยังมิได้รับขอใช้เงินและผู้ผลิตสัญญาได้รับอนุมัติให้เบิกเงินดังกล่าวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ดำเนินการเบิกหักผลส่งเงินดังกล่าวส่งเป็นรายได้แผ่นดินเพื่อขอใช้หนี้ตามสัญญา กรณีเงินที่ได้รับขอใช้จากการเบิกหักผลส่งเงินดังกล่าวไม่เพียงพอชำระหนี้ ก็ให้เรียกขอใช้เพิ่มในส่วนที่ยังขาดต่อไป

ข้อ 17 กรณีผู้ผิดสัญญาไม่อาจชำระเงินให้เสร็จสิ้นในคราวเดียวและขอผ่อนชำระเงินให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การผ่อนชำระตามที่ระบุไว้ในหมวดที่ 5

ข้อ 18 กรณีผู้ผิดสัญญาขอผ่อนผันให้นับเวลาที่บรรจกลับเข้าเป็นชำระการหรือเป็นพนักงานเป็นเวลาที่ใช้ทุนตามสัญญาลงทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้พิจารณาและอนุมัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 6

หมวดที่ 4

การคำนวณดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

ข้อ 19 การคำนวณดอกเบี้ยมีอัตราให้คำนวณตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือตามบทบัญญัติของกฎหมาย (ในกรณีที่มีได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ในสัญญา) โดยเริ่มคำนวณนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดให้ชำระหนี้ตามหนังสือทวงถามฉบับแรกจนถึงวันที่มีการชำระเงินเสร็จสิ้นหรือวันที่มีการทำสัญญารับสภาพหนี้ผ่อนชำระแล้วแต่กรณี การโต้แย้งหรือขอผ่อนผันไม่ว่าในกรณีใดไม่ถือเป็นเหตุให้งดเว้นการคิดดอกเบี้ย

ข้อ 20 กรณีผู้ผิดสัญญารับเงินทุนเป็นเงินตราต่างประเทศ การเรียกخذใช้คืนให้คิดอัตราแลกเปลี่ยนดังนี้

(1) ถ้าเป็นทุนประเภท 1(ก) และ 1(ค) ซึ่งเป็นทุนที่จะต้องชำระเงินบาทไปซื้อเงินตราต่างประเทศจากธนาคารเพื่อมอบให้ผู้รับทุน เมื่อมีการผิดสัญญา ให้خذใช้คืนโดยใช้อัตราขายของธนาคารในวันที่นำเงินมาชำระ

(2) ถ้าเป็นทุนประเภท 1(ข) ซึ่งเป็นทุนที่รัฐบาลได้รับมอบเป็นเงินตราต่างประเทศ มอบให้ผู้รับทุนโดยตรงหรือไม่ก็ตาม เมื่อมีการผิดสัญญา ให้خذใช้คืนโดยใช้อัตราซื้อของธนาคารในวันที่นำเงินมาชำระ

(3) การคิดอัตราแลกเปลี่ยนให้คิดในวันที่มีการชำระเงิน ทั้งนี้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 196 วรรค 2

(4) การคิดคำนวณดอกเบี้ยของเงินทุนที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้คิดดอกเบี้ยเป็นเงินสกุลนั้น ๆ แล้วจึงแปลงค่าเป็นเงินไทยในวันที่ได้รับخذใช้ดอกเบีย

หมวดที่ 5
หลักเกณฑ์การผ่อนชำระเงิน

ข้อ 21 การผ่อนชำระเงินกรณีมีผู้มิติดสัญญาเงินทุนเพื่อศึกษาภายในประเทศซึ่งมีสาเหตุมาจากการลาออกจากการศึกษา พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา หรือออกจากการศึกษาด้วยเหตุใดๆ ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(1) ให้ส่วนราชการเจ้าของทุนพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า สมควรให้ผู้มิติดสัญญาได้รับการผ่อนผันให้ผ่อนชำระหรือไม่ ถ้าตามพฤติการณ์ไม่สมควรให้ผ่อนชำระให้เร่งรัดผู้มิติดสัญญาชำระเงินให้ครบถ้วนโดยทันที

(2) ในกรณีที่เห็นสมควรให้ผ่อนชำระก็ให้ผู้ขอผ่อนชำระชำระเงินในโอกาสแรก หรือในวันทำสัญญาผ่อนชำระเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินที่ต้องชดใช้คืนหรือเป็นจำนวน 20,000 บาท แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่ากัน

(3) การผ่อนชำระเงินส่วนที่เหลือ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(ก) ถ้าจำนวนเงินที่ผู้มิติดสัญญาจะต้องชดใช้คืนทั้งหมดเป็นจำนวนไม่เกิน 40,000 บาท ให้ผ่อนชำระเงินส่วนที่เหลือเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดไม่เกิน 1 ปี

(ข) ถ้าจำนวนเงินที่ผู้มิติดสัญญาจะต้องชดใช้คืนทั้งหมดเป็นจำนวนมากกว่า 40,000 บาท แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ให้ผ่อนชำระเงินส่วนที่เหลือเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดไม่เกิน 2 ปี

(ค) ถ้าจำนวนเงินที่ผู้มิติดสัญญาจะต้องชดใช้คืนทั้งหมดเป็นจำนวนมากกว่า 60,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ให้ผ่อนชำระเงินส่วนที่เหลือเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดไม่เกิน 3 ปี

(ง) ถ้าจำนวนเงินที่ผู้มิติดสัญญาจะต้องชดใช้คืนทั้งหมดเป็นจำนวนมากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป ให้ผ่อนชำระเงินส่วนที่เหลือเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดไม่เกิน 4 ปี

(4) ในการผ่อนชำระเงินให้คิดดอกเบี้ยผ่อนชำระในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และให้ผู้ขอผ่อนชำระจัดให้มีผู้ค้ำประกันโดยเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ทำสัญญาค้ำประกันการผ่อนชำระอีกชั้นหนึ่งด้วย

ข้อ 22 การผ่อนชำระเงินกรณีปฏิบัติผิดสัญญาชำระเงินเพื่อศึกษาภายในประเทศโดยมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติราชการชดใช้ไม่ครบกำหนดเวลาตามสัญญา หรือกรณีปฏิบัติผิดสัญญาชำระเงินล่าช้า ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศและสัญญาการไปปฏิบัติในองค์การระหว่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังนี้

(1) ให้ส่วนราชการผู้ให้สัญญาพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า สมควรให้ผู้ผิดสัญญาได้รับการผ่อนผันให้ผ่อนชำระหรือไม่ ถ้าตามพฤติการณ์ไม่สมควรให้ผ่อนชำระให้เร่งรัดผู้ผิดสัญญาชำระเงินให้ครบถ้วนโดยทันที

(2) ในกรณีที่เห็นสมควรให้ผ่อนชำระ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(ก) ผู้ผิดสัญญาซึ่งต้องชดใช้เงินคืนไม่เกิน 100,000 บาท ให้ชำระเงินในโอกาสแรกหรือในวันทำสัญญาผ่อนชำระเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของเงินที่ต้องชำระคืน ส่วนที่เหลือให้ผ่อนชำระเป็นงวดให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 6 เดือน

(ข) ผู้ผิดสัญญาซึ่งต้องชดใช้เงินคืนเกินกว่า 100,000 บาท ให้ชำระเงินในโอกาสแรกหรือในวันทำสัญญาผ่อนชำระเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของเงินที่ต้องชำระคืน หรือเป็นจำนวน 100,000 บาท แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่ากัน ส่วนที่เหลือให้ผ่อนชำระเป็นงวดให้เสร็จโดยเร็วที่สุด แต่อย่างน้อยต้องชำระเงินในอัตราปีละไม่น้อยกว่า 100,000 บาท ยกเว้นในกรณีที่จำนวนเงินที่ต้องชดใช้มีจำนวนตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป เงินส่วนที่เหลือให้ผู้ผิดสัญญาผ่อนชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาไม่เกิน 10 ปี

(3) ในการผ่อนชำระเงินให้คิดดอกเบี้ยผ่อนชำระในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และให้ผู้ขอผ่อนชำระจัดให้มีบุคคลที่เชื่อถือได้ทำสัญญาค้ำประกันการผ่อนชำระอีกชั้นหนึ่งด้วย

ข้อ 23 การพิจารณาขอผ่อนชำระเงินภายใต้หลักเกณฑ์ข้อ 21 และข้อ 22 ข้างต้น ให้ส่วนราชการพิจารณาและอนุมัติให้ผู้ผิดสัญญาที่ขอผ่อนชำระตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในหมวดนี้ได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังอีก ในกรณีที่ขอผ่อนชำระนอกเหนือไปจากที่หลักเกณฑ์กำหนดไว้ให้ถือเป็นหลักการว่าไม่สามารถอนุมัติได้

ข้อ 24 กรณีผู้ผิดสัญญาขอผ่อนชำระการชดใช้เงินโดยขอยกเว้นเบี้ยปรับและดอกเบี้ยให้ถือเป็นหลักการว่า ไม่สามารถยกเว้นให้ได้ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ผิดสัญญาขอชำระเงินทั้งจำนวนในทันทีหรือภายในกำหนด 6 เดือน นับแต่วันที่พ้นกำหนดทวงถามตามหนังสือทวงถามให้ชำระหนี้ฉบับแรกและเป็นกรณีที่ยังไม่มีการดำเนินคดีในชั้นศาล ให้ส่วนราชการพิจารณายกเว้นดอกเบี้ยผิดนัดและดอกเบี้ยผ่อนชำระได้

ข้อ 25 การผ่อนชำระหนี้ตามข้อ 21 ข้อ 22 และข้อ 24 ให้จัดทำสัญญาผ่อนชำระและสัญญาค้ำประกัน ตามแบบสัญญาเอกสารแนบท้ายหมายเลข 5 และเมื่อดำเนินการจัดทำสัญญาแล้วให้ส่งสำเนาสัญญาผ่อนชำระพร้อมสัญญาค้ำประกันไปให้กรมบัญชีกลางเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและติดตามผลการผ่อนชำระเงินต่อไป

หมวดที่ 6

หลักเกณฑ์ผ่อนผันให้นับเวลาที่กลับเข้าปฏิบัติงานชดใช้แทนการชดใช้เงิน

ข้อ 26 การขอผ่อนผันให้นับระยะเวลาการกลับเข้ารับราชการเป็นระยะเวลาการรับราชการชดใช้ทุนตามสัญญา ตามข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22 ของระเบียบฯ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐผู้รับกลับเข้ารับราชการจัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกันตามแบบสัญญาเอกสารแนบท้ายหมายเลข 6

หมวดที่ 7

การยกเว้นความรับผิดชอบตามสัญญา

ข้อ 27 ผู้ผิดสัญญาจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญารับทุน ลาศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ในกรณีต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) เกษียณอายุราชการ
- (3) เจ็บป่วยทุพพลภาพ เป็นคนไร้ความสามารถ
- (4) เป็นบุคคลวิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (5) เหตุอื่นตามที่ระบุไว้ในสัญญา

ข้อ 28 การเกษียณอายุราชการ ให้หมายความเฉพาะการเกษียณอายุราชการในกรณีปกติ

ข้อ 29 กรณีตามข้อ 27 (3) และ (4) ให้แสดงหลักฐานทางการแพทย์จากโรงพยาบาลในสังกัดของรัฐ โดยให้แพทย์ผู้ทำการรักษาระบุว่าความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ วิกลจริตและจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบดังกล่าว ทำให้ผู้ผิดสัญญาไม่สามารถศึกษาหรือปฏิบัติงานต่อไปได้